

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

решенням вченої ради університету
від «26» 11 2020 р. протокол № 6

Голова вченої ради

[Signature]
О. В. Скидан

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО КВАЛІФІКАЦІЙНІ РОБОТИ
У ПОЛІСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ**

П – 02-11

Редакція № 01

Введено в дію «01» 12 2020р.
наказом № 256 від «27» 11 2020р.

Розроблено:

Керівник навчально-наукового центру
організації освітнього процесу

[Signature]
Т.В. Усюк

«24» 11 2020р.

Погоджено:

Провідний юристконсульт

[Signature] Н.М. Рехтер

«24» 11 2020р.

Контрольний примірник

Врахований примірник № ____

Поточний статус документа:

Переглянуто				Актуалізовано			
Дата	Відповідальний	ПІБ	Підпис	Дія	Дата виконання	Відповідальний, ПІБ	Підпис

Житомир – 2020

Зміст	стор.
1. Загальні положення	3
2. Зміст і структура кваліфікаційних робіт	3
3. Порядок виконання та захисту кваліфікаційних робіт	7
4. Підведення підсумків роботи екзаменаційної комісії	11
5. Розгляд апеляцій	12
6. Прикінцеві положення	13

1. Загальні положення

1.1. Положення про кваліфікаційні роботи у Поліському національному університеті (далі – Положення) визначає вимоги до змісту і структури кваліфікаційних робіт, їх оформлення та порядку захисту.

1.2. Положення розроблено на підставі Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», інших нормативно-правових актів у сфері вищої освіти, Статуту Поліського національного університету, Положення про організацію освітнього процесу в Поліському національному університеті (далі – Університет).

1.3. Кваліфікаційна робота є самостійним теоретико-прикладним дослідженням, яке виконується здобувачем вищої освіти на завершальному етапі фахової підготовки. Кваліфікаційна робота є однією з форм виявлення теоретичних і практичних знань, уміння застосовувати їх для розв'язання конкретних наукових та/або практичних завдань. За кожною спеціальністю на певному рівні вищої освіти виконання кваліфікаційної роботи визначається відповідним стандартом вищої освіти та освітньо-професійною програмою. Кваліфікаційна робота на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти має передбачати самостійне розв'язання складного спеціалізованого завдання або практичної проблеми у певній сфері, що характеризується комплексністю і невизначеністю умов, із застосуванням теоретичних положень і методів науки. Кваліфікаційна робота на другому (магістерському) рівні вищої освіти має передбачати самостійне розв'язання комплексної проблеми у певній сфері, що супроводжується проведенням відповідного дослідження та/або застосуванням інноваційних підходів. Кваліфікаційна робота формується за сукупністю наукових публікацій здобувача вищої освіти за темою дослідження. У кваліфікаційній роботі не допускається академічного плагіату, фальсифікації та списування. Наукові публікації і кваліфікаційна робота здобувачів вищої освіти підлягають розміщенню в інституційному репозитарії Університету.

2. Зміст і структура кваліфікаційних робіт

2.1. Кваліфікаційна робота здобувача вищої освіти виконується державною мовою у вигляді спеціально підготовленої праці на правах рукопису в твердій палітурці та в електронній формі.

2.2. Структура кваліфікаційної роботи:

- титульний аркуш;
- анотація;
- зміст;
- перелік умовних позначень (за необхідності);
- основна частина;
- список використаних джерел;
- додатки.

Кожен з цих елементів, а також розділи основної частини та додатки мають починатися з нової сторінки.

2.2.1. Титульний аркуш кваліфікаційної роботи оформлюється згідно форми (додаток 1)

2.2.2. Анотація кваліфікаційної роботи подається державною та англійською мовами. В анотації мають бути стисло представлені основні результати дослідження та практична цінність роботи. В анотації також вказуються: прізвище та ініціали здобувача вищої освіти; тема кваліфікаційної роботи; освітній ступінь, на який претендує здобувач; спеціальність (шифр і назва); найменування закладу вищої освіти; місто, рік. Для забезпечення тематичного пошуку кваліфікаційної роботи в анотації наводяться ключові слова відповідною мовою. Сукупність ключових слів повинна відповідати основному змісту роботи і відображати тематику дослідження. Кількість ключових слів становить 5-15. Ключові слова подають у називному відмінку, друкують в рядок через кому в алфавітному порядку. Обсяг анотації – 1 сторінка. Зразок анотації наведено у додатку

2.2.3. Зміст кваліфікаційної роботи повинен містити назви всіх структурних

елементів із зазначенням нумерації та номери їх початкових сторінок. Назви структурних елементів у змісті і тексті роботи мають бути тотожними.

2.2.4. Перелік умовних позначень, символів, одиниць вимірювання, скорочень подається за необхідності у вигляді окремого списку. Додатково їх пояснення наводиться у тексті при першому згадуванні. Скорочення слів проводиться згідно ДСТУ 3582:2013 «Інформація та документація. Бібліографічний опис скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила».

2.2.5. Основна частина кваліфікаційної роботи включає:

- вступ;
- розділи роботи;
- висновки.

Обсяг основного тексту кваліфікаційної роботи становить: для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти – 18-20 сторінок; для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти – 25-30 сторінок.

2.2.5.1. У вступі подається загальна характеристика кваліфікаційної роботи, зокрема:

- актуальність теми дослідження;
- мета і завдання роботи;
- предмет та об'єкт дослідження;
- методи дослідження (із зазначенням конкретного застосування кожного методу);
- перелік публікацій автора за темою дослідження;
- практичне значення отриманих результатів;
- структура та обсяг роботи.

Обсяг вступу становить 2 сторінки.

2.2.5.2. Кваліфікаційна робота включає три розділи. Вимоги до змістового наповнення кожного розділу визначає випускова кафедра. У розділах роботи має бути викладено зміст власних досліджень здобувача вищої освіти, зроблено

посилання на його праці. Список цих праць має міститися у списку використаних джерел. У разі використання наукових результатів, ідей та матеріалів інших авторів у тексті роботи повинні бути посилання на публікації даних авторів. Кваліфікаційна робота має бути викладена у науковому стилі з використанням усталених термінів. Не допускається художній чи публіцистичний стиль. Слід уникати надто складних словесних конструкцій, не допускати надмірної описовості, необґрунтованих тверджень і висловів, повторів думок. Розділи кваліфікаційної роботи можуть поділятися на підрозділи.

2.2.5.3. Висновки наводять до розділів і роботи в цілому. Висновки до розділів містять результати дослідження, одержані у відповідному розділі. У загальних висновках стисло викладаються найважливіші результати кваліфікаційної роботи, вказуються проблеми, для розв'язання яких можуть бути застосовані результати дослідження. Обсяг висновків (загальних) становить 1-2 сторінки.

2.2.6. Список використаних джерел формується здобувачем освітнього ступеня за вибором одним із таких способів:

- у порядку появи посилань у тексті;
- в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків;
- у хронологічному порядку.

Бібліографічний опис списку використаних джерел оформлюється відповідно до вимог Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» (додаток 3). Список використаних джерел у кваліфікаційній роботі має налічувати не менше 40 найменувань.

2.2.7. Додатки оформлюються як продовження кваліфікаційної роботи і розміщуються після списку використаних джерел. До додатків може включатися допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття кваліфікаційної роботи:

- проміжні формули і розрахунки;

- таблиці допоміжних статистичних даних;
- протоколи та акти випробувань, впровадження;
- інструкції та методики, опис алгоритмів, які не є основними результатами роботи, описи і тексти комп'ютерних програм вирішення задач за допомогою електронно-обчислювальних засобів, які розроблені у процесі виконання роботи;
- ілюстрації допоміжного характеру;
- інші матеріали.

На кожний додаток має бути посилання у тексті роботи.

3. Порядок виконання та захисту кваліфікаційних робіт

3.1. Порядок виконання кваліфікаційної роботи містить такі етапи:

- вибір теми;
- постановка мети, визначення завдань, об'єкту, предмету та методів дослідження, формування змісту роботи;
- проведення дослідження за обраною темою, підготовка наукових публікацій, викладення тексту роботи згідно з її структурою;
- формування висновків та пропозицій, складання списку використаних джерел, оформлення роботи згідно встановлених вимог;
- подання наукових публікацій та кваліфікаційної роботи керівнику;
- усунення зауважень, доопрацювання роботи;
- складання відгуку на роботу, перевірка відповідності електронної версії кваліфікаційної роботи рукопису;
- рецензування роботи;
- подання роботи із супроводжуючими документами (завданням на роботу, відгуком керівника, рецензією на роботу) та науковими публікаціями за відповідною тематикою на випускову кафедру;
- проведення попереднього захисту кваліфікаційної роботи на засіданні

випускової кафедри.

3.1.1. Здобувач вищої освіти обирає тему кваліфікаційної роботи із переліку тем, який розробляє випускова кафедра з урахуванням: вимог освітньо-професійної програми підготовки фахівців, галузевого стандарту вищої освіти; власного досвіду керівництва кваліфікаційними роботами; напрямків наукових досліджень та професійних інтересів науково-педагогічного складу кафедри, замовлень і рекомендацій виробничих підприємств, науково-дослідних інститутів, галузевих міністерств і відомств тощо. Окремі теми кваліфікаційних робіт можуть бути запропоновані здобувачами з відповідним обґрунтуванням доцільності їх розробки. Як правило, дані теми пов'язані з науково-дослідною роботою здобувачів на кафедрі або їх професійною діяльністю (для здобувачів заочної форми навчання). Тематика кваліфікаційних робіт розглядається на засіданні випускової кафедри і затверджується наказом ректора університету. Для здобувачів освітнього ступеня бакалавра теми кваліфікаційних робіт затверджуються, як правило, у п'ятому семестрі підготовки фахівців.

3.1.2. Після затвердження теми кваліфікаційної роботи здобувач освітнього ступеня разом із керівником складає індивідуальний план виконання роботи у вигляді «Завдання на кваліфікаційну роботу». Завдання на кваліфікаційну роботу повинно містити: тему роботи, предмет, об'єкт, методи та інформаційну базу дослідження, перелік питань, які потрібно розробити, а також календарний план виконання роботи.

Завдання на кваліфікаційну роботу підписує керівник роботи, здобувач вищої освіти і затверджує завідувач випускової кафедри.

3.1.3. Згідно затвердженого плану роботи здобувач вищої освіти проводить дослідження за обраною темою, результати якого оприлюднює у вигляді наукових публікацій. Для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти кількість наукових публікацій має становити не менше двох, у тому числі одноосібних – не менше однієї. Для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти – не менше трьох, у тому числі одноосібних не менше однієї, або не менше однієї наукової фахової статті. Як наукові публікації можуть

зараховуватися тези доповідей здобувача на 7 факультетських (або міжфакультетських) наукових конференціях, які проводяться в Університеті. Рекомендований обсяг однієї тези наукової доповіді становить 3-4 сторінки друкованого тексту. За сукупністю наукових публікацій здобувача викладається текст кваліфікаційної роботи згідно вимог, наведених у розділі 2 цього Положення.

3.1.4. Керівник кваліфікаційної роботи консультує здобувача вищої освіти на всіх етапах виконання роботи, контролює процес проведення дослідження та оформлення отриманих результатів. Ознайомившись із матеріалами роботи, формулює зауваження і рекомендації щодо покращення її якості. Складає відгук на завершену та оформлену кваліфікаційну роботу, обсяг якого становить 1-2 сторінки. Здійснює перевірку відповідності електронної версії кваліфікаційної роботи рукопису (під час передачі її на кафедру). Консультує у процесі підготовки доповіді та презентаційних матеріалів, контролює їх відповідність результатам дослідження, наведеним у роботі.

3.1.5. Кваліфікаційна робота підлягає рецензуванню. Рецензувати роботу можуть наукові та науково-педагогічні працівники (з науковим ступенем) закладів вищої освіти, провідні спеціалісти підприємств, організацій та установ. Коло наукових і фахових інтересів рецензента має відповідати тематиці кваліфікаційної роботи.

Рецензія має містити:

- характеристику актуальності теми й практичної цінності результатів дослідження;
- відповідність змісту роботи меті й завданням;
- висновок про переваги й недоліки розкриття теми;
- зауваження до оформлення, стилю роботи;
- оцінку роботи за національною шкалою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і висновок про можливість її допуску до захисту перед екзаменаційною комісією;

– посаду рецензента, його підпис і дату.

Рецензія повинна бути завірена на підприємстві (установі, організації), де працює рецензент. Обсяг рецензії становить 1-2 сторінки.

3.1.6. У визначений рішенням випускової кафедри термін, але не пізніше ніж за два тижні до захисту кваліфікаційної роботи, здобувач вищої освіти подає на випускову кафедру:

– кваліфікаційну роботу, оформлену згідно встановлених вимог, у друкованому й електронному вигляді (у форматі PDF – з можливістю копіювання);

– супроводжуючі документи до роботи (завдання на роботу, відгук керівника, рецензію на роботу);

– наукові публікації, які містять основні результати за темою дослідження (у форматі PDF – з можливістю копіювання).

3.1.7. З метою підвищення якості кваліфікаційної роботи проводиться її попередній захист на засіданні випускової кафедри. За результатами попереднього захисту ухвалюється рішення про рекомендацію кваліфікаційної роботи до захисту перед екзаменаційною комісією або її доопрацювання. У разі позитивного рішення кафедри кваліфікаційна робота перевіряється на академічний плагіат. Після чого кваліфікаційна робота і наукові публікації здобувача освітнього ступеня розміщуються в інституційному репозитарії Університету. Якщо кваліфікаційна робота отримує негативну оцінку, авторові надається можливість її доопрацювати у встановлені терміни. Після доопрацювання роботи здобувач вищої освіти подає її на випускову кафедру, яка повторно розглядає роботу. У випадку надання негативного відгуку керівником роботи або негативної рецензії остаточне рішення про допуск (або недопущення) кваліфікаційної роботи до захисту перед екзаменаційною комісією приймає випускова кафедра.

3.2. Порядок захисту кваліфікаційної роботи містить такі етапи:

– підготовка до захисту роботи;

– захист роботи.

3.2.1. Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи – це формування здобувачем вищої освіти доповіді та презентаційних матеріалів за результатами дослідження, наведеними у роботі. Доповідь – це стислий виклад основних положень роботи з акцентуванням уваги на практичну цінність отриманих здобувачем результатів. Зміст доповіді повинен містити посилання на презентаційний матеріал. Обсяг доповіді становить до 8 сторінок друкованого тексту. Презентаційний матеріал розробляється здобувачем вищої освіти, як правило, у програмі Microsoft PowerPoint. Кількість слайдів – 8-10 шт. Доповідь і презентаційний матеріал погоджуються із керівником роботи.

3.2.2. Для проведення публічного захисту кваліфікаційних робіт щорічно створюється екзаменаційна комісія (або декілька екзаменаційних комісій) з кожної спеціальності усіх форм навчання. Екзаменаційна комісія діє протягом календарного року. До складу екзаменаційної комісії входять голова комісії та члени комісії. Голова комісії призначається ректором Університету з числа провідних фахівців підприємств, вчених наукових установ, науково-педагогічних працівників інших закладів вищої освіти.

Члени екзаменаційної комісії призначаються з числа деканів факультетів, завідувачів кафедр, професорів, доцентів, старших викладачів Університету, які мають науковий ступінь, та провідних фахівців підприємств із відповідних спеціальностей.

Персональний склад членів екзаменаційної комісії затверджується ректором Університету не пізніше, як за місяць до початку роботи комісії. Терміни проведення публічного захисту кваліфікаційних робіт визначаються навчальними планами підготовки фахівців та графіком освітнього процесу. Порядок організації захисту кваліфікаційних робіт, критерії оцінювання компетентностей здобувачів вищої освіти під час захисту розробляються випусковою кафедрою.

Публічний захист кваліфікаційних робіт проводиться на засіданні

екзаменаційної комісії за участю не менше половини членів комісії. Публічний захист кваліфікаційних робіт може проводитися як в Університеті, так і на підприємствах, установах, організаціях, для яких тематика робіт становить науково-теоретичний або практичний інтерес. До початку захисту кваліфікаційних робіт випускова кафедра подає до екзаменаційної комісії: – виконану здобувачем вищої освіти кваліфікаційну роботу із записом на ній висновку про допуск роботи до захисту; відгук керівника роботи; рецензію на роботу; інші матеріали, які характеризують практичну цінність виконаної роботи.

Для розкриття змісту кваліфікаційної роботи здобувачу освітнього ступеня надається до 15 хвилин. Демонстрація презентаційних матеріалів здійснюється із застосуванням, як правило, мультимедійного проектора. Після доповіді здобувач відповідає на запитання членів екзаменаційної комісії. З дозволу голови екзаменаційної комісії запитання можуть поставити всі присутні на захисті.

Секретарем екзаменаційної комісії зачитується відгук керівника і рецензія на роботу. Завершується захист кваліфікаційної роботи відповіддю здобувача вищої освіти на висловлені зауваження.

Результати публічного захисту кваліфікаційних робіт оцінюються за 100- бальною шкалою, шкалою ECTS та національною шкалою. Рішення про оцінювання рівня підготовки здобувачів вищої освіти, а також про присвоєння їм кваліфікації та видачу документів про вищу освіту приймається ЕК на закритому засіданні відкритими голосуванням звичайною більшістю голосів членів комісії, які брали участь в засіданні.

Якщо відповідь здобувача вищої освіти під час захисту кваліфікаційної роботи не відповідає вимогам рівня атестації, ЕК ухвалює рішення про те, що здобувач не пройшов атестацію і у протоколі засідання екзаменаційної комісії йому проставляється оцінка «незадовільно».

У випадку, якщо здобувач вищої освіти не з'явився на засідання ЕК для

захисту кваліфікаційної роботи, у протоколі зазначається, що він є неатестованим у зв'язку з неявкою на засідання.

Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на засідання ЕК з поважної причини, що підтверджується відповідними документами, йому може бути встановлена інша дата захисту кваліфікаційної роботи під час роботи ЕК.

Здобувач вищої освіти, який отримав незадовільну оцінку за захист кваліфікаційної роботи, відраховується з Університету та отримує академічну довідку встановленого зразка.

У випадках, коли захист кваліфікаційної роботи визнається незадовільним, ЕК встановлює, чи може здобувач вищої освіти подати на повторний захист ту ж роботу з доопрацюванням, чи він зобов'язаний опрацювати нову тему, визначену випусковою кафедрою, у наступному навчальному році.

4. Прикінцеві положення

4.1. Положення набирає чинності з наступного дня після його затвердження наказом ректора університету.

4.2. Зміни та доповнення до даного Положення можуть вноситися наказом ректора та рішенням вченої ради Університету.

4.3. З моменту затвердження нової редакції даного Положення в установленому порядку попереднє втрачає чинність.

РЕЄСТР
ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА
П – 02-11 Положення про кваліфікаційні роботи
у Поліському національному університеті

№ врахованого примірника	Дата видачі	Структурний підрозділ	Кому виданий	Підпис про одержання
1	2	3	4	5

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ ЗМІН

Номер зміни	Номера аркушів сторінок			Номер документа	Підпис	Дата	Термін введення
	змінених	замінених	нових				